

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาภูมิกวาระทางอาชีพของนักศึกษาปริญญาตรีที่มีภูมิลำเนาต่างกับแต่ละปรากฏ
ดังนี้ คือ

1. จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของภูมิกวาระทางอาชีพระหว่างนักศึกษา
เพศชายกับเพศหญิง ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงไม่นับสนับสนุนสมมติฐาน
ข้อที่ 1.1 ที่ตั้งไว้ว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันจะมีภูมิกวาระทางอาชีพแตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้
สอดคล้องกับการศึกษาของ เมกา บุญเรือง¹ ซึ่งทำการศึกษาภูมิกวาระทางอาชีพของนักศึกษา
ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และผลปรากฏว่า เพศชาย หญิงมีภูมิกวาระทางอาชีพ
ไม่แตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศ คือ งานวิจัยของ
ซู ซอนเดอร์ส แมคแคฟเฟอรี (Sue Saunders Mccaffrey 1979)² ซึ่งศึกษาภูมิกวาระ
ทางอาชีพของนักศึกษาปริญญาตรี กับผู้ที่จบปริญญาตรีแล้ว ผลปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างใน
ภูมิกวาระทางอาชีพระหว่างเพศชายและเพศหญิง การค้นพบของ ฮัล คลีน ชิลด์ (Hal Cline

¹เมกา บุญเรือง, "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ภูมิกวาระทางอาชีพและการควบคุมภายใน-ภายนอก (ปริญญาโทพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตที่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2520).

²Sue Saunders Mccaffrey, "A Study of Career Maturity in
Graduate and Undergraduate Students," Dissertation Abstracts
International: 40 (January 1980) 3784-A.

Shields, 1979)¹ ซึ่งศึกษาภาวะทางอาชีพของนักเรียนฉลาด ผลแสดงว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในระหว่างเพศเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามเขาได้เสนอความเห็นว่าจะแนะภาวะทางอาชีพของนักเรียนหญิงก็สูงกว่านักเรียนชาย ทั้งในการทดสอบครั้งแรก (Pre-test) และการทดสอบครั้งหลัง (Post-test) แม้ว่าจะไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนั้นผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งจากการศึกษาเรื่องภาวะทางอาชีพของเอควินและโทมัส (Edwin and Thomas, 1976)² ที่แสดงว่า นักเรียนหญิงมีภาวะทางอาชีพเร็วกว่านักเรียนชาย หมายความว่า ในระดับชั้นที่เท่ากันคือ ระดับชั้น 9 ชั้น 10 และชั้น 12 นักเรียนหญิงสามารถทำคะแนนภาวะทางอาชีพได้สูงกว่านักเรียนชายทั้ง 3 ระดับชั้น และขัดแย้งกับการวิจัยของ มินท์เซอร์ (Mintzer, 1976)³ ซึ่งทำการศึกษาภาวะทางอาชีพของนักเรียนมัธยม สรุปว่า นักเรียนเพศหญิงมีภาวะทางอาชีพสูงกว่าเพศชายในทุกชั้น

การที่นักศึกษาชายและหญิงมีคะแนนภาวะทางอาชีพไม่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะในปัจจุบันนี้ เพศชายและเพศหญิงมีสถานภาพและบทบาททางอาชีพที่ไม่แตกต่างกัน

¹Hal Cline Shields, "The Effects of Selected career experiences on the career Maturity of Gifted Students," Dissertation Abstracts International, 40(December 1979) : 3763 - A.

²Edwin L Herr & Thomas E Enderlein, "Vocational Maturity, the Effects of school, Grade, Curricularum and Sex" Journal of Behavior, 8(1976) : 227 - 238.

³Greenberg Rhoda Mintzer, "Vocational Maturity and its relationship to Intelligence, Self Concept Sex Role Identification and Grade Level" Dissertation Abstracts International 37(November 1976): 2643 - A.

หญิงมีโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับชาย จากการศึกษาสถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย ของ บุญเคิม ไพเราะ¹ "แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันเพศหญิงมีโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับเพศชาย โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา มีจำนวนเพศหญิงเพิ่มขึ้นมากกว่าเพศชายและเพศหญิงก็เข้าไปมีบทบาทสำคัญในการประกอบอาชีพต่าง ๆ เท่าเทียมกับเพศชาย ไม่ได้ทำแต่งงานบ้านอย่างเดี่ยวเช่นในสมัยก่อน..." โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมมหาวิทยาลัย นักศึกษาชายและหญิงมีสิทธิเสรีภาพทางความคิดและการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันอย่างเห็นได้ชัด ส่วนโครงสร้างทางสมองหรือสติปัญญาที่งานวิจัยสนับสนุนว่าชายและหญิงไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาทฤษฎีตามที่ไคร์ทสเสนอโครงสร้างไว้ จะเห็นว่าภูมิจาวะทางอาชีพของบุคคลไม่เกี่ยวข้องกับเพศแต่อย่างใด จากเหตุผลนี้ จึงอาจมีผลทำให้ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ

2. เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภูมิจาวะทางอาชีพระหว่างนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน ผลปรากฏว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อ 1.2 ที่ว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกันจะมีภูมิจาวะทางอาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของหลายท่าน เช่น งานวิจัยของ มันทสสาโน และ เกส (Montessano and Geist)² ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบภูมิจาวะทางอาชีพของเด็กชั้นเก้ากับชั้นสิบสอง และผลปรากฏว่าระดับชั้นปีมีผลทำให้ภูมิจาวะทางอาชีพของเด็กชายแตกต่างกัน ซูเปอร์ และ โอเวอร์สตรีท (Super and Overstreet)³ ก็ศึกษาพบว่า ระดับชั้นเรียนเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่มีค่าสหสัมพันธ์กับภูมิจาวะทางอาชีพ

¹บุญเคิม ไพเราะ, "สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 114-115.

²Montessano and Geist: cited in Samuel H. Osipow, Theory of Career Development, p. 147.

³Ibid, pp. 143 - 144.

และจากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มนักศึกษาชั้นปีต่าง ๆ โดยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe') ผลปรากฏว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพในนักศึกษาระดับปริญญาตรี กับผู้ที่จบปริญญาตรีแล้ว ของ ซู ซอนเคอร์ส แมคแคฟเฟรย์ (Sue Saunders McCaffrey, 1979)¹ ที่แสดงว่า นักศึกษาปีที่ 1 มีวุฒิภาวะทางอาชีพอยู่ในระดับต่ำกว่าพวกที่อยู่ปีสุดท้าย และพวกที่จบแล้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ขอค้นพบของ นาคา โจแอน ริส (Narda Joann Riese)² ที่ศึกษาเรื่องความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และวุฒิภาวะทางอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยเปิด ก็สรุปว่า ระดับชั้นของนักศึกษาจะมีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพอย่างเห็นได้ชัด ไครท์ส³ ก็เสนอว่า คะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพมีความใกล้ชิดกับระดับชั้นมากกว่าอายุ

แต่ขอค้นพบนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของ กริบบอร์น และโลห์เนส (Gribbons and Lohnes, 1968)⁴ ซึ่งศึกษาพบว่านักเรียนชั้นแปดมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนชั้นสิบ

¹Sue Saunders McCaffrey, "A Study of Career Maturity in Graduate and Undergraduate Student," 3784-A.

²Narda Joann Riese, "Self Concept and Vocational Maturity of Open-admissions college Students," Dissertation Abstract International, 40(May 1980): 5838-A.

³Crites: Cited in Samuel H. Osipow, Theories of Career Development, p. 87.

⁴Ibid.

อย่างไรก็ตามข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่า การศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านอาชีพของบุคคล เพราะการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาบุคคลให้เจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลได้ค้นพบความสามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะตน

ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นตัวการหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีวุฒิภาวะทางอาชีพได้สูงขึ้น เพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ย่อมได้รับการเรียนรู้ทางวิชาการและการศึกษา ทั้ง ๆ ใปมามากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ผลที่ได้จึงปรากฏว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของวุฒิภาวะทางอาชีพระหว่างนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน ปรากฏว่า นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน มีวุฒิภาวะทางอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1.3 ที่ตั้งไว้ว่า นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแตกต่างกัน มีวุฒิภาวะทางอาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยจำนวนมากที่ได้ศึกษาไว้ เช่น งานวิจัยของ ซูเปอร์ และ โอเวอร์สตรีท (Super & Overstreet, 1960)¹ ที่ค้นพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรของโรงเรียน มีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกกับวุฒิภาวะทางอาชีพอย่างมีนัยสำคัญและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิลเลย์ (Dilley, 1965)² ซึ่งศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนมัธยมปลาย ผลแสดงว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร มีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกกับวุฒิภาวะทางอาชีพเช่นกัน และจากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีส่วน

¹Super and Overstreet : cited in Samuel H. Dsipow, Theories of Career Development, p. 143 - 144.

²Ibid., p. 148.

ร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อย ปานกลาง และมาก ผลปรากฏว่านักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร ปานกลาง และมาก มีคะแนนเฉลี่ยวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่า นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากการศึกษาวิจัยของ เวนด์ (Vriend, 1969)¹ ก็สรุปว่า ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอาชีพมักเป็น คนที่มีลักษณะที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรมาก ข้อค้นพบนี้ยังสอดคล้องกับการค้นพบของ พรรณราย นิมขุนทด² ซึ่งปรากฏว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีสหสัมพันธ์กับวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนสาธิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อค้นพบของ ซู ซอนเคอร์ส แมคแคฟเฟย์ (Sue Saunders McCaffrey, 1979)³ ก็ได้ผลว่านักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรมากจะมีวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรของนักศึกษาเป็น องค์ประกอบหนึ่งที่สามารถพัฒนาวุฒิภาวะทางอาชีพของนักศึกษาได้ เพราะการที่นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรจะทำให้นักศึกษามีโอกาสที่จะรับทราบข้อมูลต่าง ๆ อย่างเป็นจริง มากกว่าที่จะคิดเอาเอง มีประสบการณ์ตรงที่จะได้สัมผัสกับสิ่งต่าง ๆ และรู้จักวิธีการที่จะแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพได้ดียิ่งขึ้น เพราะมีโอกาสที่จะหารายละเอียดได้มากขึ้น

¹Vriend: cited in Willis E. Bartlett, Journal of Vocational Behavior. 1(1971) 223.

²Parnarai Nimkuntod, "Validation and Analysis of A Measure of Career Maturity Among Adolescents in Thailand," 7159-A.

³Sue Saunders McCaffrey, "A Study of Career Maturity in Graduate and Undergraduate Students," 3784-A.

เนื่องจากพัฒนาการทางอาชีพของบุคคลเป็นผลของการผสมผสานกันระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเมื่อบุคคลได้มีโอกาสที่จะเข้าใจสิ่งรอบ ๆ ตัว และเข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง เช่น ภูมิกำลัง ความถนัด และความสนใจของตนเอง ก็จะช่วยให้บุคคลรู้จักประเมินประนีประนอมระหว่างความสามารถของตนเองกับโอกาสที่จะเป็นไปได้จริง จากสาเหตุนี้จึงทำให้ผลการวิจัยปรากฏว่านักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรปานกลาง และมาก มีคะแนนอูฐิกาวะทางอาชีพสูงกว่านักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. จากผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีผลต่ออูฐิกาวะทางอาชีพ ปรากฏว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศกับระดับชั้นปี เพศกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร และระดับชั้นปีกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร แต่มีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ระหว่างตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร ที่มีผลต่ออูฐิกาวะทางอาชีพ ผลที่ได้จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ที่ว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีผลต่ออูฐิกาวะทางอาชีพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย